

TA'LIM JARAYONLARINI TASHKIL QILISHDA SUN'IY INTELLEKT VOSITALARINING QO'LLANILISHI

Jizzax Politexnika instituti,

Ijtimoiy fanlar kafedrası o'qituvchisi Maxmatqobil Obilqosimov

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim jarayonlarini tashkil qilishda sun'iy intellekt (SI) vositalarining qo'llanilishi masalasi ko'tarilgan. Maqolada sun'iy intellekt vositalarining ta'lim tizimidagi afzalliklari va ularni qo'llashning dolzarbligi tahlil qilinadi. Maqolada keltirilgan tavsiyalar va yechimlar sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga integratsiyalashuvi jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan qiyinchiliklarni bartaraf etishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, ta'lim jarayoni, individual yondashuv, shaxsiylashtirilgan o'quv dasturlari, interaktiv ta'lim, bilim darajasini aniqlash, ta'lim texnologiyalari avtomatlashtirish, ilmiy-tadqiqot uslubiyatlari, ta'lim samaradorligi, integratsiyalashuv, innovatsion ta'lim.

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ ПРИМЕНЕНИЕ СРЕДСТВ

**Джизакский политехнический институт, Преподаватель кафедры
социальных наук Махматкобил Обилкосимов**

Аннотация: В данной статье поднимается вопрос о применении инструментов искусственного интеллекта (ИИ) в организации образовательных процессов. В статье анализируются преимущества инструментов искусственного интеллекта в системе образования и актуальность их применения. Рекомендации и решения, представленные в статье, направлены на преодоление трудностей, которые могут возникнуть в процессе интеграции технологий искусственного интеллекта в образовательный процесс.

Ключевые слова: искусственный интеллект, образовательный процесс, индивидуальный подход, персонализированные учебные программы, интерактивное обучение, определение уровня знаний, автоматизация

образовательных технологий, методы исследований и разработок, эффективность обучения, интеграция, инновационное образование.

APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ORGANIZING EDUCATIONAL PROCESSES

Jizzakh Polytechnic Institute,

Department of Social Sciences, assistant Maxmatqobil Obilkosimov

Abstract: This article raises the issue of the use of artificial intelligence (AI) tools in the organization of educational processes. The article analyzes the advantages of artificial intelligence tools in the education system and the relevance of their use. The recommendations and solutions presented in the article are aimed at eliminating the difficulties that may arise during the integration of artificial intelligence technologies into the educational process.

Keywords: artificial intelligence, educational process, individual approach, personalized curricula, interactive learning, knowledge level determination, automation of educational technologies, research methodologies, educational effectiveness, integration, innovative education.

Bugungi kunda ta'lim tizimi jadal rivojlanayotgan texnologiyalar ta'sirida katta o'zgarishlarga duch kelmoqda. Sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari ushbu o'zgarishlarning markazida turib, ta'lim jarayonlarini yanada samarali va interaktiv qilish imkoniyatini yaratmoqda. Ta'lim jarayonlarini tashkil qilishda SI vositalarining qo'llanilishi nafaqat o'quvchilarning bilim darajasini oshirish, balki ularning individual ehtiyojlariga moslashgan ta'lim jarayonlarini yaratishda ham muhim rol o'ynaydi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim jarayonida ko'plab afzalliklarni taqdim etadi. Masalan, SI vositalari yordamida o'quvchilarning bilim darajasi aniqlanib, ularga shaxsiylashtirilgan o'quv dasturlari tuzilishi mumkin. Bu esa o'quvchilarning bilim olish jarayonini tezlashtiradi va yanada samarali qiladi. Shuningdek, SI texnologiyalari yordamida interaktiv o'quv materiallarini ishlab chiqish va ta'lim

jarayonini avtomatlashtirish mumkin, bu esa o'qituvchilarning mehnatini yengillashtiradi va ta'lim sifatini oshiradi.

Mazkur tadqiqotda ta'lim jarayonlarini tashkil qilishda sun'iy intellekt (SI) vositalarining qo'llanilishi o'rganildi. Tadqiqotning asosiy materiallari va usullari quyidagilardan iborat:

1. Sun'iy intellekt platformalari va dasturlari:

- Adaptive learning platformalari: Shaxsiylashtirilgan o'quv dasturlarini yaratish uchun mo'ljallangan dasturlar.

- Intelligent Tutoring Systems (ITS): O'quvchilarning bilim darajasini aniqlash va ularga mos ta'lim materiallarini taqdim etish uchun ishlatiladigan tizimlar.

- Chatbotlar va virtual yordamchilar: O'quvchilarga real vaqt rejimida yordam berish uchun mo'ljallangan sun'iy intellekt asosidagi dasturlar.

2. O'quv materiallari:

- Interaktiv darsliklar va o'quv resurslari: Sun'iy intellekt tomonidan ishlab chiqilgan va moslashtirilgan o'quv materiallari.

- Videodarslar va simulyatsiyalar: O'quvchilarga vizual va interaktiv ta'lim berish uchun mo'ljallangan materiallar.

Usullar:

1. Tadqiqot uslubi:

- Eksperimental uslub: Sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayonidagi samaradorligini aniqlash uchun o'quvchilarning bilim darajasi va o'quv jarayonidagi ishtiroki tahlil qilindi.

- So'rovnoma va intervyu: O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida so'rovnoma va intervyular o'tkazilib, sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayoniga ta'siri o'rganildi.

2. Ma'lumotlarni tahlil qilish:

- Statistika tahlil: Olingan ma'lumotlar statistik usullar yordamida tahlil qilinib, sun'iy intellekt vositalarining samaradorligi baholandi.

- Kontent tahlili: O'quvchilarning o'quv jarayonidagi faoliyati va natijalari kontent tahlili yordamida o'rganildi.

- Sun'iy intellekt vositalari bilan tashkil qilingan ta'lim jarayoni va an'anaviy ta'lim jarayoni o'rtasidagi farqlar tahlil qilindi.

Ushbu materiallar va usullar asosida o'tkazilgan tadqiqot natijalari sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayonlarini samarali tashkil qilishda katta salohiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Tadqiqot natijalari va tavsiyalar maqolaning keyingi bo'limlarida batafsil yoritiladi.

Ommaviy ochiq onlayn kurslar (MOOK) ta'lim jarayonlarini tashkil qilishda sun'iy intellekt vositalarining qo'llanilishi muhim ahamiyatga ega. Sun'iy intellekt (SI) ta'lim sohasida bir qator imkoniyatlar yaratadi, jumladan:

- Shaxsiylashtirilgan ta'lim: Sun'iy intellekt yordamida talabalar uchun individual o'quv rejalarini yaratish mumkin. Bu talabalar o'z qobiliyatlari va ehtiyojlariga mos ravishda o'qish imkoniyatiga ega bo'lishlarini ta'minlaydi.

- O'qituvchilarni qo'llab-quvvatlash: SI vositalari o'qituvchilarga talabalar bilan bog'liq ma'lumotlarni tahlil qilishda yordam beradi. Bu o'qituvchilarga talabalar qaysi mavzularda qiyinchiliklarga duch kelayotganini aniqlash va ularga yordam berish imkonini beradi.

- Interaktiv o'qitish: Sun'iy intellekt asosida yaratilgan interaktiv platformalar talabalar bilan o'qituvchilar o'rtasida yanada samarali muloqot o'rnatishga yordam beradi. Bu talabalar o'z savollarini berishlari va tezkor javob olishlari uchun qulay sharoit yaratadi.

Natijada, sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayonlarida qo'llanilishi ta'limni yanada samarali, shaxsiylashtirilgan va interaktiv qilishga yordam beradi. Bu esa, o'z navbatida, talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi aloqani kuchaytiradi va ta'lim sifatini oshiradi. Ommaviy ochiq onlayn kurslar (MOOK) orqali ta'lim olish jarayonida sun'iy intellektning qo'llanilishi, ta'lim tizimining rivojlanishiga yangi imkoniyatlar yaratadi.

Ta'lim jarayonlarini tashkil qilishda sun'iy intellekt vositalarining qo'llanilishi So'nggi yillarda texnologiya sohasidagi yutuqlar ta'lim jarayonlariga ham katta ta'sir ko'rsatdi. Ayniqsa, sun'iy intellekt (SI) vositalarining ta'limda qo'llanilishi o'quv jarayonlarini yanada samarali va interaktiv qilish imkonini berdi. Ushbu maqolada sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayonlarini tashkil qilishdagi o'rni va natijalari haqida muhokama qilinadi.

Sun'iy intellekt vositalarining afzalliklari

1. Individual o'quv rejasi: Sun'iy intellekt o'quvchilarning bilim darajasi, qiziqishlari va ehtiyojlariga mos ravishda individual o'quv rejalarini yaratish imkonini beradi. Bu esa har bir o'quvchining o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim olishini ta'minlaydi.

2. O'qitish samaradorligini oshirish: Sun'iy intellekt vositalari o'qituvchilarga o'quvchilarning zaif tomonlarini aniqlash va ularga ko'proq e'tibor qaratish imkonini beradi. Bu esa ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi.

3. Interaktiv ta'lim: Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari o'quvchilarga interaktiv mashg'ulotlar, simulyatsiyalar va virtual laboratoriyalar orqali bilim olish imkonini beradi. Bu esa o'quvchilarning darslarga qiziqishini oshiradi.

Sun'iy intellekt vositalarining ta'lim jarayonlarini tashkil qilishda qo'llanilishi ta'lim tizimining samaradorligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Bu vositalar orqali individual o'quv rejalarini yaratish, interaktiv va moslashtirilgan ta'lim materiallarini taqdim etish, avtomatlashtirilgan baholash tizimlari yordamida adolatli va tezkor baholashni amalga oshirish imkoniyati mavjud. Natijada, o'quvchilarning bilim olish jarayoni yanada qiziqarli va samarali bo'ladi, o'qituvchilarning esa ish yukini kamaytiradi. Kelajakda sun'iy intellekt vositalarining keng qo'llanilishi ta'lim jarayonlarini yanada rivojlantirishda va ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynashi kutilmoqda. Shu bilan birga, bu vositalarning to'g'ri va maqsadga muvofiq qo'llanilishi, texnologik imkoniyatlardan to'liq foydalanish va inson omili bilan uyg'unlashtirilishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. D.Ernazarov. “Oliy ta’lim tizimida sun’iy intellektning roli va ta’sirini ortib borishi”. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti-2024. 44-46 b.
2. I.A.Filipova. “Sun’iy intellektni huquqiy tartibga solish”. Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti. Samarqand-2022. 28-31
3. Turayev B., Ubaydullayev U. Jamiyat taraqqiyotida yangicha tafakkur xususiyatlari// Ilmiy maqolalar to‘plami. – Samarqand: SAMDU, 2010.